

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש
פרשת בהעלותך

909 הגיליון השבועי לכל יהודי

ט"ו בסיוון התשס"ד
(4.6.04)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד — המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

היכנונו לעצרת העשור

ביום שני, ב' בתמוז (21.6), יהיה אי"ה בהיכל יד-אליהו בתל-אביב מעמד **עצרת העשור**, לרגל יום-ההילולא העשירי של הרבי מליובאוויטש, שיחול למחרת, בג' בתמוז. בעצרת ישתתפו אלפי חסידי חב"ד ומוקירי הרבי מכל רחבי הארץ, ובה יועלו על נס תורתו רבת-האנפין, ופעלו הכביר למען עם-ישראל, המשך ההתפתחות של מפעליו הקדושים ומסר הגאולה שביקש הרבי להנחיל לכל בני הדור. ינעימו בניגוני התנועות חסידיים ר' **אברהם פריד**, מקהלת חסידי חב"ד ומקהלת הילדים **ניצוצות** עם ר' **דני פינקלמן**. פרטים בבתי-חב"ד ובמרכז צעירי-חב"ד 03-9607588.

רשת קייטנות חב"ד

נפתחה ההרשמה למחזור הראשון של קייטנות חב"ד, שמפעילים בתי-חב"ד ברחבי הארץ. הקייטנות מיועדות לכל ילדי ישראל, תלמידי בתי-ספר ממלכתיים וממלכתיים-דתיים כאחד. רשת קייטנות חב"ד היא הגדולה בישראל, ופועלות בה כמאתיים קייטנות. הקייטנות מעניקות לילדים שפע של חוויות לצד תכנים וערכים, ברוח חסידית עליזה ותוססת. פרטים והרשמה בבית-חב"ד המקומי.

סיפורים מתוך הלב

הסופר חיים ולדר והגב' אהובה רענן מגישים את **סיפורים מתוך הלב של אורי**, "קובץ סיפורים לגיל הרך, להעשרת העולם הרגשי". פורמט אלבומי. טל' 054-704120-7000.1.

נגינה טהורה

הגב' ח' ברנשטוק הפיקה את **מתחילים עם נשמה** — חוברת נגינה על טהרת הקודש למתחילים. לימוד נגינה בפסנתר ובאורגן, וכל השירים הם שירי-קודש. טל' 054-4323394.

זמני השבוע

יושלים ת"א חיפה באר-שבע אילת ניר-יוק	7:06	7:21	7:14	7:22	7:14	8:05
ניסת השבת	8:24	8:27	8:28	8:25	8:20	9:13
צאת השבת						

פרקי אבות: פרק ב

פקס: 03-9606169

אינטרנט: www.chabad.org.il

דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

האם נוכל לומר 'כולנו יהודים'?

אם תכיר מדינת ישראל ב'גירוי-סרק' שונים ומשונים, יאבד הרישום את כל משמעותו. כל מי שהזהות היהודית יקרה לו, לא יוכל להתייחס באמון לרישומי המדינה

שהזהות היהודית יקרה לו, לא יוכל להתייחס באמון לרישומי המדינה. יקומו ארגונים שינהלו ספרייה-יחסין משל עצמם, ולא צריך הרבה דמיון כדי לצפות את משמעותה החמורה של התפתחות כזאת ואת הקרע שיווצר בתוך העם היהודי.

הדיבורים על 'פלורליזם' ועל 'זרמים' ביהדות אין להם שום שייכות לעניין. מספר החברים בתנועה הקיבוצית גדול לאין-ערוך ממספר הרפורמים והקונסרבטיבים בארץ, ואין איש מעלה על דעתו לתת להם זכות לגייר. אין בכך כדי לפגוע במעמדם או להופכם ליהודים סוג ב. מה בכלל הקשר בין יהדותו של אדם, מעמדו וכבודו לבין רשות לגייר?

לא לערער את היסודות

הגיור היה מאז ומעולם מושג הלכתי. הדרך האחת והיחידה שבאמצעותה קיבל העם היהודי לתוכו גרים, בכל הדורות, הייתה בגיור על-פי ההלכה. מדינת ישראל השכילה בעבר שלא לשבור את היסוד הזה ושלא לערער את עצם תפיסת הזהות היהודית, ממש כשם שהשכילה לקבוע שנישואין וגירושין ייעשו על-פי ההלכה, כדי לשמר את אחדות העם ולמנוע תהויר-ובהו ובעיות קשות של ממזרות וכדומה.

כל מי שאינו מקבל את סמכות ההלכה אינו יכול לעסוק בגיור. אין זה משנה איזו כיפה הוא חובש ומה השתייכותו החברתית, השאלה היא אחת ויחידה — אם הוא מקבל את סמכותה של ההלכה. מכיוון שהרפורמים והקונסרבטיבים שוללים את סמכות ההלכה, ברור שאין להם שום יכולת לעסוק בגיור, ו'גירוייהם' אינם אלא פיקציה והונאת המבקשים להתגייר, שנשארים למעשה גויים גמורים כשהיו.

לא-אחת, בשעת מחלוקת, אנו נוהגים לומר: "רגע, הלוא כולנו יהודים". אם חס-ושלום יוכל כל אחד ואחד 'לגייר' כאוות-נפשו, יהיו ששיבו להצהרה הנ"ל: "לא נכון, לא כולנו יהודים". חבל שזה יקרה.

ה עשרות שנים שאלת 'מיהו יהודי' אינה יורדת מעל סדר-היום הציבורי. הפרצה שהושארה במתכוון בחוק השבות, ושהייתה נראית בשעתו כחור קטן בסכר, מתרחבת עם השנים ויוצרת שיטפון שמאיים למוטט את הסכר כולו. החלטת בג"ץ השבוע שוברת קטע נוסף בחומת ההפרדה בין ישראל לעמים ועוד מעט כבר לא תהיה שום משמעות לחוק השבות ולמרשם האוכלוסין, מכיוון שעוד ועוד גויים גמורים יירשמו כיהודים.

למרבה הצער, מתכונת השיח הציבורי בארץ אינה בנויה לדיון לעומקם של דברים, והוא נסוב על קלישאות כמו 'שוויון זרמים ביהדות' ומעמד הרבנות, בשעה שיש כאן שאלה מהותית ביותר, אולי המהותית והיסודית מכל סבך השאלות של עצם קיומנו כעם — מיהו בעצם העם היהודי.

על סף ספרי-יחסין

מדוע החליטו מייסדי המדינה כי נישואין וגירושין, כמו גירורים, ייעשו רק על-פי ההלכה? וכי הדבר נבע אך ורק משיקולים קואליציוניים? לחלוטין לא. באותם ימים הייתה מפא"י יכולה להסתדר היטב גם ללא הדתיים. אבל מייסדי המדינה הבינו שזו הדרך היחידה לשמר את אחדות העם. מתכונת זו מבטיחה כי הנישואין והגירושין מקובלים על כל העם, וגם הגירורים מקובלים על הציבור היהודי כולו. אין איש צריך לנהל ספרייה-יחסין ולפשפש בטיב נישואיו וגירושיו וגירוי של רעהו. בדרך זו נשמרת הרקמה הבסיסית של האחדות היהודית.

ברגע ששוברים מסגרות אלו — יוצרים קרע שאין לאחותו. יש בתוכנו מי שלצערו הזהות היהודית נתפסת בעיניהם כרישום פורמלי של משרד-הפנים. להם אולי אין הדבר לא מעלה ולא מוריד, אבל ברוך-השם ליהודים רבים הזהות היהודית יקרה מאוד. חשוב להם מאוד שבנם או בתם יינשאו ליהודים. חשוב להם גם-כן שהנישואין והגירושין יהיו כדת משה וישראל.

אם מדינת ישראל תכיר ב'גירוי-סרק' שונים ומשונים, יאבד הרישום את כל משמעותו. כל מי

לשאוף לקדושה המירבית

שנתגלתה פנימיות התורה ובידינו ללומדה — הרי עכשיו זו חובה והכרח לעמוד בדרגת קדושה זו וללמוד גם את פנימיות התורה.

צניעות מירבית

מכאן גם הוראה לנשי ישראל, שעבודתן היא בדוגמת הדלקת המנורה בתוך ההיכל. אחד העניינים העיקריים בהתנהגות נשי ובנות ישראל הוא הצניעות, "כל כבודה בת-מלך פנימה". הגמרא מביאה דוגמה מצניעותה המופלגה של האישה ה"קמחית", שבזכותה זכתה לשבעה בנים, כוהנים גדולים.

יכולה אישה לטעון: וכי חייבת אני במידה גדולה כל-כך של צניעות כדי שיהיו בני כוהנים גדולים? די לי שיהיו כוהנים סתם. מורה לנו המנורה, שאם קיימת אפשרות להדליק בתוך ההיכל — חובה לעשות זאת, ואין להסתפק בהדלקה במקום מקודש פחות. כך צריכה האישה לשאוף לדרגת הצניעות והקדושה המירבית לה, ואז היא ממלאת את תפקידה.

(לקוטי שיחות כרך ב, עמ' 318)

באה מנורת המקדש ומלמדת, שאם יש לאדם יכולת ואפשרות לעמוד בדרגה גבוהה של קדושה, אין הוא יכול להסתפק בדרגה נמוכה יותר. לכל אדם התפקיד המוטל עליו. מי שהקב"ה העניק לו אפשרויות להאיר את נשמתו בדרגת קדושה גבוהה יותר — חייב לעשות כן, ואם אינו עושה זאת, אין הוא ממלא את רצון הבורא.

הכרח לימוד הפנימיות

כשם שאדם שיש לו יכולות לעמוד בדרגת קדושה גבוהה יותר אינו יכול לטעון שדי לו בקדושה נמוכה כי חברו נמצא בדרגה כזאת, כך גם הדרישות מכל דור הן לפי הדור, ואי-אפשר להיאחז בטענה שבדורות קודמים לא דרשו דרישות כאלה.

יש טוענים שדי להם בלימוד הנגלה שבתורה ואין הם חייבים ללמוד את פנימיות התורה, שכן לדבריהם בדורות קודמים רק יחידים סגולה עסקו בפנימיות התורה. התשובה היא כנ"ל: בדורות קודמים, מכיוון שעדיין לא נתגלתה פנימיות התורה, אפשר היה להסתפק בלימוד הנגלה, אבל לאחר

הדלקת הנרות בבית-המקדש רומזת לתפקידו של יהודי, בכל מקום ובכל זמן, להדליק את "נר ה' נשמת אדם" שבו. על-כן יש ללמוד מפרטי הציווי בדבר העלאת נרות המקדש על עבודתו של כל יהודי בהדלקת אור הנשמה שבו.

אחת ההלכות של מנורת המשכן היא, שיש להעמידה דווקא בתוך ההיכל. במקדש בכללותו יש "עשר קדושות" — עשר דרגות של קדושה. גם הדרגות שלמטה מההיכל קדושות הן. ובכל-זאת אם מדליקים את המנורה באחד המקומות הללו ולא בהיכל — לא יוצאים ידי חובה.

אם אפשר — חייבים

מכאן הוראה: יהודי יכול לטעון, אמת שעליי להדליק את נר הנשמה שבקרבי, אך מי אומר שעליי לעשות זאת דווקא בקדושה גבוהה? די לי גם בקדושה נמוכה. ובכלל, הרי יש יהודים רבים שלא דורשים מהם דרישות גבוהות ומסתפקים בכך שהם מקיימים מצוות בקדושה נמוכה יותר, מדוע אפוא אני נדרש להימצא דווקא בדרגה גבוהה של קדושה?!

מן המעייין

נושא השבוע: למה ניגרע?!

אמרת השבוע

יראה מהרב

בעיר סטריה התגוררה קבוצה גדולה של חסידים ה'חווה' מלובלין. רב העיר, בעל 'קצות החושן', היה מן המתנגדים. בשל כך שרתה מתיחות בין הרב לחסידים. פעם אחת אסר עליהם הרב לעשות דבר-מה, ולא שמעו לו החסידים. נידה אותם הרב לשלושים יום. החליטו החסידים לנסוע לפרק-זמן זה אל רבם, ה'חווה'. כשהגיעו ללובלין הורה ה'חווה' לגבאוי כי יכניס אותם אליו רק כעבור כשבועיים וחצי, וזה היה בדיוק ביום שנסתיימו שלושים ימי הנידוי. כשנכנסו אל הרבי אמר להם: "הקב"ה אמר 'ומדוע לא יראתם לדבר בעבדי, במשה'. מה פשר הכפילות? אלא יש צדיק שהוא בבחינת 'עבדי', הדבק בה' תמיד; ויש רב ומורה-הוראה שהוא בבחינת 'משה', ש'קיבל תורה מסיני'. אומר הקב"ה, שאפילו אם הרב הוא רק 'משה' ולא 'עבדי', צריכים לירא מפניו. מדוע אפוא לא יראתם מפני הרב מרא דאתרא?!"

ניגרע", כך אפשר לחדש בתורה על-ידי בקשה זו. יהודי נדרש לבקש מהקב"ה "למה ניגרע?!" — מדוע לא יינתן גם לדור היתום שלנו לחדש בתורה כפי שזכו ה"ראשונים כמלאכים". על-ידי תביעה זו מקבלים סיעתא דשמיא, וכאשר האדם מתייגע בתורה כפי יכולתו, הוא זוכה לחדש בה ולכוון לאמיתתה.

(הרבי מליובאוויטש)

הגילוי למשה בזכות ישראל

"עמדו ואשמעה מה יצווה ה' לכם" (במדבר ט, ח). משה אמר לישראל: "עמדו", בגללכם ובזכותכם שתעמדו לידי — "אשמעה מה יצווה ה' לכם", כי אם תלכו מפה ותניחוני לבדי, לא יהיה בכוחי ובזכותי לדעת מה יצווה ה'.

(רבי אהרון מקרלין)

קשיי הדרך

"והאיש אשר הוא טהור ובודק לא היה" (במדבר ט, ג). מי יכול להחזיק את עצמו בטהרה בעבודת ה'? מי ש"בדרך לא היה", אדם שאינו מרבה בנסיעות. כי כששוהים הרבה בדרכים קשה להיות ירא ושלם בשלמות.

(השרף רבי אורי מסטרליסק)

לעולם לא מאוחר

"איש-איש כי יהיה טמא לנפש, או בדרך רחוקה לכם, או לדורותיכם, ועשה פסח לה" (במדבר ט, י). פסח שני מלמדנו כי לעולם לא מאוחר מדי וכי תמיד אפשר לתקן. אף מי שהוא "טמא", או "בדרך רחוקה", ואפילו אם זה "לכם", כלומר שזה נעשה מרצונו הטוב — בידי לתקן זאת.

(היום יום)

להתעקש ולהתאמץ

בכל התורה לא מצאנו כי מצווה שיש לה זמן קבוע יתאפשר להשלימה בזמן אחר. המצווה היחידה שיש בה אפשרות זו היא קרבן פסח, זאת, משום שהיו אנשים מישראל שהתחננו וביקשו "למה ניגרע". אף גאולתם של ישראל תהיה כך — אם ישראל יתעקשו ויתאמצו בלב ונפש לבקש עליה, היא תבוא.

(רבי שלמה הכהן מרדומסק)

חידוש בתורה

כשם שהצליחו בני-ישראל לפעול חידוש בדמות "פסח שני" על-ידי טענתם "למה

האמת משתלמת

זה היה בימים שנהגו שונאי ישראל להעליל על היהודים כי הם שוחטים ילדים נוצרים לצרכים דתיים. עלילות אלו אירעו בעיקר בהתקרב חג הפסח, אך המעלילים לא הקפידו הקפדה יתרה על לוח-השנה, וגם אם בשאר עונות השנה נעלם ילד נוצרי או נמצא מת, מיד הייתה מופנית אצבע מאשימה כלפי היהודים.

כך אירע גם בעיירה שבה כיהן ברבנות הגאון רבי שמואל קאלין, בעל 'מחצית השקל'. גופת ילד נוצרי נמצאה לא-הרחק מהנהר, וסמוך לה סכין שכל הסימנים העידו כי באמצעותו בוצע הרצח.

לתושבי העיירה הנוצרים ולשכניהם מהיישובים הסמוכים לא היה ספק כלל שהיהודים הם שרצחו את הילד. הפעם הגדילו לעשות כאשר העלילה כוונה כלפי הרב, הלא הוא רבי שמואל בכבודו ובעצמו.

למען האמת, ככל שהדברים יישמעו מצמררים ובלתי-הגיוניים, היה לעלילה על מה להתבסס, כביכול. הסכין שנתגלה אכן עשה את דרכו, בדרך כלשהי, מביתו של רבי שמואל אל זירת הרצח. הרוחות נתלהטו וגויי הסביבה ביקשו לעשות שפטים ביהודי העיירה.

רבי שמואל היה דמות מוערכת על רבים, גם על שאינם יהודים. במיוחד יצא שמו לפניו כאיש ישר שכל דבריו אמת. עם מכיריו ומוקיריו נמנה גם מושל האזור, שלא-אחת נוכח באישיותו המיוחדת.

פעם אחת, בעת שנפגשו השניים, עלה לשיחה עניין עלילות-הדם. רבי שמואל הסביר אז למושל כי הדבר לא ייתכן משום שיהודים נזהרים אפילו מבליעת דם שיצא מחוץ לשיניהם. המושל נטה להאמין לו ואף הבטיח לו כי אם באחד הימים תתרגש עלילה כזו בתחום שליטתו – יגן על היהודים.

והנה הדבר התרחש ועלילה כזו אכן התרגשה ובאה, כאמור, לא סתם על היהודים אלא על רבי שמואל עצמו. המושל זכר את הבטחתו ושלח חיילים לפזר את ההמון הנוצרי המשולה ולהגן על היהודים. עם זה הורה לשרטוריו לחקור את המאורע עד היסוד כדי לדעת סוף-סוף אם אכן מדובר בעלילה בלבד.

הדברים התגבשו לכלל תביעה משפטית ורבי שמואל הושם במעצר עד למשפט. יהודי העיירה הזדרו

מיהו עניו

החסידות שמה דגש רב על עקירת הגאווה וגסות-הרוח, בעיקר זו הבאה מידיעת התורה ומעבודת ה'. שכן יש הבדל בין מי שמתגאה בעושרו או בחכמתו, לבין מי שמתמלא גאווה וגסות-רוח מענייני תורה ועבודת ה'. גאווה מעניינים גשמיים וחומריים היא תאוה ככל התאוות, אבל מי שמתגאה מתורתו או מעבודת ה' שלו – כאן זה ממש בבחינת 'טובל ושרץ בידו'. הלא כל עניינה של התורה ועבודת ה' הוא לגרום לאדם להתבטל לפני הקב"ה ולדכא את הרגשת ישותו, והוא הופך את התורה והעבודה עצמן למקור של גאווה.

מסופר על רבי אברהם 'המלאך', בנו של המגיד ממזריטש, שהגיע פעם אחת לעיר קרימניץ, וכל התושבים יצאו לקבל את פניו. 'המלאך' עמד ליד החלון והביט זמן ממושך בהר גבוה שנשקף מבעד לחלון. בין הנוכחים היה אברך נכבד, שהתנגד לחסידות והתגאה במעלותיו. האברך פנה אל 'המלאך' ושאל: "מדוע כבודו מתבונן כל-כך בהר זה, שאינו אלא גוש עפר?". ענה 'המלאך': על כך בדיוק אני מתפלא – איך ייתכן שגוש עפר פשוט כל-כך יתגאה עד שיהיה להר גבוה?!"...

תיקון על הכבוד

תורת החסידות מלמדת למצוא את הגאווה הדקה והעדינה, המסתתרת לפעמים אפילו בלבוש של ענווה. מוסבר במאמרי החסידות, שיש בעל-גאווה פשוט, שדורש תמיד כי יקבלו את דבריו ויכבדוהו, מכיוון שלדעתו הוא בעל מעלות גדולות ולכן הכול חייבים בכבודו. "ויש בעל-גאווה פנימי, שאינו מתגאה ואינו מדבר במעלות עצמו, ומתנהג בהנהגה רכה, כעין טבע הענווה; אבל בינו לבין עצמו מגזים הוא במעלות עצמו, והוא יקר וחביב בעיני עצמו מאוד, וסובל הרבה צער מכך שאין מכבדים אותו כראוי לו" (ספר המאמרים תרצ"ט עמ' 229).

אמר אחד מחסידי הדור הקודם: שלוש דרגות ברודף אחר הכבוד. יש מי שמבקש ותובע שייתנו לו 'מפטיר', ומתקוטט עם הגבאי על כך; יש מי שרוצה שייתנו לו 'מפטיר', אבל אינו מעז לבקש, והוא יושב וחושב כל העת מדוע אין מכבדים אותו; ויש מי שעינו רעה בשל אחרים, וגם כאשר מכבדים אותו, כואב לו הלב על שמכבדים גם אחרים...

צדיקים אמיתיים אינם אוהבים את הכבוד, ולא זו בלבד, הם אף מצטערים צער עמוק על הכבוד שמעניקים להם ועושים תיקון על כך. כשביקר כ"ק אדמו"ר הרי"צ בארצות-הברית, בשנת תרפ"ט-ת"ר, נתקבל בכל מקום על-ידי נציגי הממשלה וכל קהילות ישראל בכבוד מלכים ממש. הרבי נהג להתענות באותם ימים שחלקו לו כבוד. פעם אחת התבטא: "אמנם נדמה לי שאיני נהנה כלל מן הכבוד המדומה שחולקים לי, אבל שמא הייתה לי איזו קורת-רוח מזה – צריך אפוא לסלק זאת בתענית".

ענווה של שקר

החסידות גם מזהירה מפני ענווה של שקר, שאינה אלא עצת היצר הרע. כותב כ"ק אדמו"ר הרי"צ באחת מאגרותיו (איגרות-קודש כרך א עמ' סג): "יש אנשים שרואים רק את הנהגתו של גוי עצמם ומכאוביהם, רק את הצד השלילי והשפלות העצמית. הנהגת כזו היא בבחינת שפלות של שקר וענווה של שטות, והיא מאבדת ומפסידה את מהות האדם".

על מאמר חז"ל "ענוונותו של רבי זכריה בן-אבקילוס החריבה את ביתנו" אמר הבעל-שם-טוב: "זוהי ענוונותו של האומר – מי אנוכי שאלמוד קבלה וחסידות. צריך להיות יוגבה לבו בדרכי ה'".

את ה'ענווים' הללו, שמשתמשים בענווה שלא במקומה, ונמנעים מלימוד פנימיות התורה או מלקרב את הזולת, באמרו: מי אני ומה אני, שאוכל לומר משהו ליהודי אחר – יוכיח משיח-צדקנו בתוכחת-מוסר. זהו שנאמר בו (ישעיה יא, ד): "והוכיח במישור לענווי-ארץ".

השופט אם הסכין שלי, איש בו בחיוב". עורך-הדין קלט מיד כי לקוח זה לא יתנהל על-פי הוראותיו והתפטר מתפקידו.

באו ראשי הקהילה ופרנסיה לכלא וניסו לשכנע את רבם לשמוע לעצת הפרקליט – למענו ולמען משפחתו

ושכרו לרבם אחד מטובי עורכי-הדין. בפגישתם הציע הפרקליט לרב לכפור בכך שהסכין היה אי-פעם שלו. רבי שמואל נתן בסגנונו מבט תמה וסירב בהחלטיות: "זאת לא אוכל לעשות. מעולם לא הוצאתי שקר מפני וגם הפעם לא אעשה כן. אם ישאלני

וכל בני-הקהילה – ללא הועיל. הוא בשלו: "לא אשקר".

יום המשפט. המוני נוצרים צבאו על בית-המשפט, מייחלים להרשעת הרב היהודי, דבר שייתן את האות לפגיעה בכל בני-קהילתו. עם פתיחת המשפט פנה השופט אל רבי שמואל ובאוחזו בסכין, שאלו: "האם אתה מודה שהסכין הזה שלך?". דממה מתוחה עמדה באולם. שאלה זו נחשבה לשאלת-המפתח, שהתשובה עליה תכריע לכאן או לכאן. "כן!", השיב רבי שמואל בשלווה.

השופט עצמו נראה מופתע מהתשובה. "אני חוזר ושואל", פנה שוב אל רבי שמואל, "האם סכין זה שלך הווא? לבית-המשפט אין עדות ברורה על כך והדבר נמסר רק בשמועה; האם אתה מאשר את השמועה או מכחיש אותה?".

"כפי שאמרתי, הסכין שלי, אף-על-פי שאין לי מושג כיצד הגיע למקום הרצח ומי ביצע את הרצח", אמר הרב. המשפט נמשך ואז עלה אל הדוכן אחד מעדי התביעה – נוצרי שעבד בעבר כמשרת בבית הגאון. אף-על-פי שהגאון כבר הודה במפורש שהסכין שלו, ביקש העד לחזק את ההאשמה ואמר כי אף שלא בחן את הסכין שבו בוצע הרצח, הוא מכיר את כל הסכינים בבית הרב ובכולם יש חריץ בקצה הידית. השופט התבונן בסכין מקרוב. "אכן, חריץ בקצה הידית", אמר ופני היהודים באולם חפו.

"אני מבקש לחזור בי מדבריי", נשמע לפתע קולו של הגאון. הכול הופתעו מדבריו אלה והשופט אף נראה רגוז. "האם אתה מתכוון לתעתע בבית-המשפט?!", נזף בגאון, "הרי אתה-עצמך הודית בכך פעמיים!".

רבי שמואל לא התבלבל. "איני חוזר בי מהודאתי בבעלותי על הסכין, אלא רק מאמירתי כי אין לי מושג מי הרוצח", אמר. רחש השתרר בבית-המשפט. "מי לדעתך הרוצח?", שאל השופט בנימה ספקנית. "האיש הזה!", הכריז רבי שמואל והצביע על העד. באותו רגע נפל העד מתעלף.

השופט ביקש הסבר, והגאון סיפק זאת ברצון: "מכיר אני היטב את הסכינים בביתי ועל ידיהם כולם אין חריץ, חוץ מהסכין הזה. העד טען כי לא ראה את סכין הרצח קודם-לכן אך העיד כי הסכינים בביתי חרוצים. ומכיוון ששיקר בנוגע לכל שאר הסכינים, אין אפוא ספק כי הוא-עצמו הרוצח, וטעותו נבעה מתוך היכרותו את הסכין המסויים הזה".

הגאון רבי שמואל קאלין שוחרר לביתו בכבוד גדול ומאז גדל עוד יותר הכבוד שרחש לו המושל. "הנה כיי-כן", אמר הגאון לבני קהילתו, "האמת משתלמת וסופה שתנצח את השקר".

לתת ליהודים מילה טובה

בירושלים, כבש אותו בקסמו ובחוס-ליבו. הקשר בין השניים התהדק והאהבה הייתה הדדית. עידו ראה ברב ובר אב רוחני, והרב ובר, שהיה חסוך-ילדים, אימצו לבן. מאז, במשך כעשרים שנה, ידו של זה לא משה מידו של זה.

תפילין בכותל

הרב ובר מוכר לרבים כמי שמאז שחרור הכותל המערבי עמד שם מדי יום, בחום ובקור, והניח תפילין למאות אלפי יהודים. "כשהרב ובר הציע ליהודי להניח תפילין, הוא לא עשה זאת במילים בלבד", מספר הרב עידו. "הוא ליטף אותו, נישק אותו והמס את ליבו. הוא תמיד אמר לי, 'התפקיד שלי ושלך הוא לשמח יהודים'".

מאז פטירת הרב ובר, לפני כארבע שנים, הרב עידו (שביתניים שינה את שם-משפחתו ל-ובר) רואה בפעולותיו מילוי צוואה של אביו הרוחני. אף הוא כמותו עומד מדי יום ביומו ברחבת הכותל המערבי ומזכה המוני יהודים בהנחת תפילין. וכן, הוא משתדל בכל כוחו ובכל דרך אפשרית "לשמח יהודים".

הרב משה ובר (מימין) ובנו הרוחני, הרב עידו. ולטף יהודים

היסודות שקיבל באותן ארבע שנים ראשונות לא הניחו לו, ומאז היה נתון בחיפוש מתמיד. גם פרידת הוריו, שפירקה את התא המשפחתי, תרמה למגמה זו. לקראת גיוסו לצבא החל בהתקרבות רצינית ליהדות.

מצא אב, מצא בן

המפנה הממשי אירע במהלך השירות. "יום אחד אמר לי אחד החברים, 'בוא איתי למאה-שערים, אני רוצה להכיר לך יהודי חם ומיוחד'. כך הגעתי לביתו של הרב משה ובר". הרב ובר, ממיוחדי חסידי חב"ד בדור הקודם, תלמיד-חכם גדול, אוהב-ישראל ברמה נדירה ויקרים של כל גדולי התורה והחסידות

השאירו הודעתכם ובעזרת ה' נשמע אותה ונשתדל להתייחס אליה בכל הרצינות; ובינתיים הרשו לי לברך אתכם בברכה והצלחה, בריאות אינתה ופרנסה בשפע; ונוכה לקבל בקרוב פני משיח-צדקנו; מדורש טובתכם ושלומכם". זה לשון הודעת המשיבון בביתו של הרב עידו ובר, המתגורר בבתי-אונגרין בשכונת מאה-שערים בירושלים. נוסח לא-שגרתי זה בחמימותו, אופייני מאוד לדמותו המיוחדת של משיעו, שבשנים האחרונות נהפך למפיץ תורה גדול ומקור עידוד להרבה מאוד שבוי-רב וסתם קשיי-יום.

שעתיים בלילה

ובר, "הרב עידו" כפי שמכנים אותו בסביבתו (38), אב לעשרה, הוא עורך העלון השבועי 'שמעו ותחי נפשכם' ושל סדרה בת כשלוש-מאות קלטות-שמע של שיעורי-תורה וסיפורי-צדיקים, אף היא בעלת אותו שם. מדי יום שני, באחת בלילה, הוא מגיש את תכניתו בת השעתיים, 'ברוב יועץ' שמה, ברדיו 'קול חי'. בתכנית זו הוא מעניק עצות ועידוד לאנשים במצוקה, מתוך הסתייעות במקורות חז"ל. מי שאינו מספיק לעלות לשידור, מוזמן לפנות אליו לאחר מכן.

את כל הפעילות הזאת הוא עושה בפשטות ובאהבה. "אני לא רבי ולא 'באבא'", אומר ובר בחיוך, "אני רק מעודד ומחזק יהודים, שלעיתים כל מה שחסר להם כדי להצליח ולהתקדם בחיים זו מילה טובה ומעט תקווה".

סיפורו האישי מתחיל במשפחה שאיננה שומר מצוות, באתי הניר בני-ברק. את ארבע שנות הלימוד הראשונות עשה ובר ("משום-מה") בבית-ספר דתי. לאחר מכן הועבר לבית-ספר ממלכתי.

קבוצת גפן - המבטחת המורשת של הציבור הדתי
סל בריאות פרטי למשפחה
 אפלייה באויר כא רופא, כא חגא וכל ביא
 ניתוחים, השתלות, תרופות מיוחדות, טיפולים מיוחדים,
 ביקור רופא 24 שעות ביממה, התייעצות עם מומחים
מאמינים בביטוח כהלכה
1800-39-33-39

רשת גני חב"ד
להתחיל את החיים
ברגל ימין
 מאות גני-ילדים מעולים, בכל רחבי הארץ, ממתנינים לילדיכם מוקד ארצי (24 שעות ביממה):
1700 700 358

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

נרות שבת במסדרון

שאלה: בבתי-מלון אוסרים להדליק נרות שבת בחדרים, ואף בחדרי-האוכל אין מקום לכל הפמוטות. רוב האורחות מדליקות במגשים המוצבים במסדרון. האם אפשר לברך על הנרות הללו?
תשובה: הדלקת נר שבת ויום-טוב היא אחת מ"שבע מצוות דרבנן". חובתה משום 'שלוש-בית' – שיהיה אור בכל חדר ומשתמשים בו. נוסף על כך, חייבים לאכול סעודת שבת סמוך לנר, שזה בכלל 'עונג שבת', ועיקר המצווה היא בנר שאוכלים לאורו.
 יש מדליקות את הנרות על השולחן ממש (וכן מנהג חב"ד), ויש המקפידים על-פי הקבלה שלא יהיו הנרות על השולחן ממש, אלא נגדו, כבבית-המקדש "שולחן בצפון, ומנורה בדרום". בכל מקרה, גם בחדרי-אוכל רצוי שבשעת הקידוש יראו לפחות נר אחד מאלה שבייכרו עליהם.
 שתי נשים המדליקות בנפרד על שולחן אחד, יש מפקקים אם הן רשאיות לברך, מכיוון שכבר יש אור

"שולחן שבת" עושה לכם שבת אחרת

שולחן השבת שלכם יראה אחרת עם הסדרה המופלאה

על כל פרשה שלוש-עשרה שיחות ורעיונות, עשירים וקולעים, בעלי מסר ומוסר-השכל, בשפה שווה לכל נפש. מעובדים מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש, המאיר את פרשיות התורה ואת מועדי ישראל באור מקורי ומיוחד

להשיג בחנויות הספרים המובחרות. להזמנות בכרטיס אשראי (ולא תוספת דמי משלוח): "יודאיקה", 1-700-704120

